

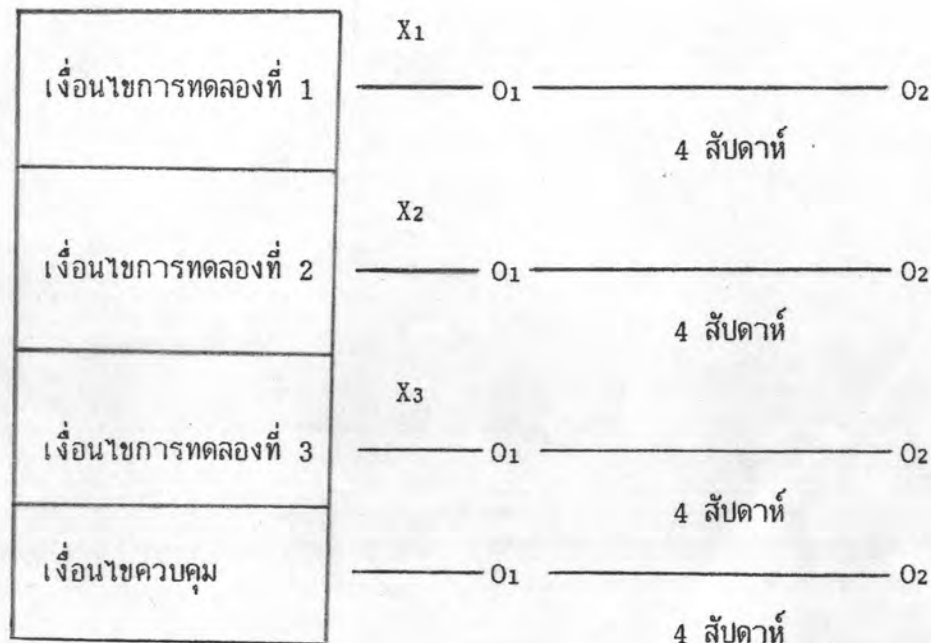

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของการเสนอความน่ากลัว การให้คำแนะนำอย่างละเอียดโดยใช้วีดิทัศน์และการให้เอกสารแนะนำ กับความเชื่อด้านสุขภาพ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติ และความคงอยู่ของความรู้ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การตรวจเต้านมด้วยตนเองของนิสิตหญิง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแบ่งเป็น 3 เงื่อนไขการทดลอง และ 1 เงื่อนไขควบคุม ประชากรที่ศึกษาคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าเงื่อนไขการทดลอง (Random assignment) โดยใช้การนับเลข 1 ถึง 4 โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 แบบแผนการทดลอง

X₁ หมายถึง การเสนอความน่ากลัว การให้คำแนะนำอย่างละเอียดโดยใช้วีดิทัศน์ และการให้เอกสารแนะนำ

- X2 หมายถึง การให้คำแนะนำอย่างละเอียดโดยใช้วีดิทัศน์และการให้เอกสาร
แนะนำ
- X3 หมายถึง การให้เอกสารแนะนำ
- O1 หมายถึง การวัดผลความเชื่อด้านสุขภาพฯ ความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วย
ตนเอง และความรู้ฯ ภายหลังการทดลองทันที
- O2 หมายถึง การวัดผลความเชื่อด้านสุขภาพฯ ความตั้งใจที่จะตรวจเต้านม
ด้วยตนเอง ความรู้ฯ และการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ภายหลัง
การทดลอง 4 สัปดาห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตหญิง ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-3 คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2533

กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. มีอายุระหว่าง 19-23 ปี กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2-3 คณะครุศาสตร์
2. ไม่เคยมีประวัติว่ามีก้อนเนื้องอกที่เต้านมมาก่อน
3. ไม่มีมารดา พี่สาว หรือน้องสาวที่มีประวัติว่าเป็นมะเร็งเต้านมมาก่อน

การกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการควบคุมตัวแปร
ภายนอก ที่อาจมีอิทธิพลต่อการวิจัย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะ และประสบการณ์ใกล้เคียงกัน
มากที่สุด

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้คัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้จำนวน 107 คน
แล้วสุ่มเข้าเงื่อนไขการทดลอง (Random assignment) โดยนับเลข 1 ถึง 4 เข้าแต่ละ
เงื่อนไข โดยมีรายละเอียดดังนี้ เงื่อนไขการทดลองที่ 1 จำนวน 27 คน เงื่อนไขการทดลอง
ที่ 2 จำนวน 27 คน เงื่อนไขการทดลองที่ 3 จำนวน 27 คน เงื่อนไขการควบคุมจำนวน 26 คน
แต่ระหว่างการทดลองไม่มาศึกษา ทำให้ขาดการประเมินผลที่สมบูรณ์จึงตัดออก ดังนั้นภายหลัง
การทดลอง 4 สัปดาห์ จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์ทั้งหมด 80 คน โดยเงื่อนไขการทดลองที่ 1
มีจำนวน 21 คน เงื่อนไขการทดลองที่ 2 จำนวน 21 คน เงื่อนไขการทดลองที่ 3 จำนวน
20 คน เงื่อนไขควบคุม จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา ที่อยู่ ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำนวนทั้งหมด 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และ โรคมะเร็ง เต้านม เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยปรับปรุงมาจากเครื่องมือวัดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคมะเร็ง เต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ของ ลาวัลย์ มัสโอดี (2532) จำนวน 27 ข้อ โดยแบ่งเป็น

- 2.1 การรับรู้ถึงความเป็นไปได้ที่จะเป็นโรคมะเร็ง เต้านม จำนวน 8 ข้อ
- 2.2 การรับรู้ถึงความร้ายแรงเกี่ยวกับโรคมะเร็ง เต้านม จำนวน 4 ข้อ
- 2.3 การรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำนวน 8 ข้อ
- 2.4 การรับรู้ถึงอุปสรรคของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบวัดความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเอง โดยดัดแปลงจากแบบวัดการมุ่งกระทำพฤติกรรมอนามัยของ รัตนา ประเสริฐสม (2526) จำนวน 7 ข้อ ซึ่งเป็นมาตราส่วนให้ประเมิน 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย"

ตอนที่ 4 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และ โรคมะเร็ง เต้านม เป็นแบบวัดชนิดปลายปิด จำนวน 18 ข้อ ในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ

ตอนที่ 5 แบบวัดการตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบวัดชนิดปลายปิด ซึ่งใช้ประเมินผลเฉพาะภายหลังการทดลอง 4 อาทิตย์

2. วิดีทัศน์ จำนวน 2 ม้วน ม้วนแรกเรื่องการเสนอความน่ากลัวและการให้คำแนะนำอย่างละเอียด เป็นเรื่องเกี่ยวกับโรคมะเร็ง เต้านม ในระยะท้าย, การผ่าตัดเต้านม และวิธีการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และม้วนที่สองเรื่องการให้คำแนะนำอย่างละเอียดเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างเดียว ซึ่งดัดแปลงมาจากวิดีโอทัศน์ของสถาบันมะเร็ง แห่งชาติ ส่วนการผ่าตัดเต้านม ดัดแปลงมาจากวิดีโอทัศน์ของโรงพยาบาลศิริราช

3. เอกสารแผ่นพับ เป็นเอกสารของสถาบันพระเครื่องแห่งชาติ จำนวน 2 ชุด
 - ชุดที่ 1 เรื่องพระเครื่องเต้านม
 - ชุดที่ 2 เรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเองโดยวิธีง่าย ๆ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบวัด

- 1.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
- 1.2 กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของเนื้อหาแบบวัด
- 1.3 สร้างข้อคำถามของแบบวัด รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน
- 1.4 นำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2. วิดีทัศน์

2.1 ศึกษาตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสนอความน่ากลัว, โรคมะเร็งเต้านม และการตรวจเต้านมด้วยตนเอง

2.2 นำเนื้อหาที่ศึกษามารวบรวม และเขียนเป็นบทเทป-โทรทัศน์ด้วยภาษาที่กระชับรัดกุม เข้าใจง่าย ในส่วนของโรคมะเร็งเต้านมในระยะสุดท้าย

3. ตัดต่อวีดิทัศน์ เรื่องการผ่าตัดมะเร็งเต้านม และเรื่องวิธีการตรวจเต้านมด้วยตนเอง โดยขออนุญาตจากโรงพยาบาลศิริราช และสถาบันพระเครื่องแห่งชาติก่อน ตามลำดับ

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ

นำแบบวัดไปทดลองใช้กับนิสิตหญิง ระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 64 คน ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2533 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพฯ คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับผลของคำตอบของข้อกระทงอื่นทั้งหมดของมาตร (Corrected Item-Total Correlation) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า จากจำนวนข้อกระทงในครั้งแรกทั้งหมด 37 ข้อ สามารถนำไปใช้จริงได้ จำนวน 27 ข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบวัดโดยการหา

ค่าสัมประสิทธิ์ของความคงตัวภายใน ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) โดยที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอ็กซ์ (SPSS*) ผลการวิเคราะห์ได้ค่า $\alpha = 0.82$

2. แบบวัดความรู้ฯ วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับผลของคำตอบของข้อกระทงอื่นทั้งหมดของมาตร ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่าจากจำนวนข้อกระทงในครั้งแรกทั้งหมด 21 ข้อ สามารถทำการเลือกเพื่อนำไปใช้จริงได้จำนวน 18 ข้อ และนำไปวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความคงตัวภายใน (Coefficient of Internal Consistency) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์ได้ค่า $\alpha = 0.7$

3. แบบวัดความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเอง คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับผลของคำตอบของข้อกระทงอื่นทั้งหมดของมาตร ข้อกระทงทั้ง 7 ข้อ สามารถนำไปใช้ได้ ($p < .01$) แล้วหาค่าความเที่ยงของแบบวัด โดยวิธีวัดความคงตัวภายในด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ผลการวิเคราะห์ได้ค่า $\alpha = 0.89$

4. แบบวัดการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำไปทดลองให้บัณฑิตจำนวน 20 คน รายงานผลการตรวจเต้านมด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของข้อมูลที่แท้จริง และตรงตามเนื้อหาที่ต้องการแล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5. วิดีทัศน์ นำวีดิทัศน์ที่สร้างเรียบร้อยแล้ว 2 ม้วนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดูความถูกต้องของการสื่อความหมาย แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากภาควิชาจิตวิทยา ถึงอาจารย์ผู้รับผิดชอบในวิชาที่จะขอนิสิตหญิง เป็นผู้ตอบแบบวัด โดยผู้วิจัยเป็นผู้ถือหนังสือราชการไปเพื่อนัดหมายวัน เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัด และผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากแบบวัด

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวและอธิบายวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และประโยชน์ที่จะได้รับ และขอความร่วมมือในการตอบแบบวัด

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ให้นิสิตทำใช้เวลาประมาณ 3 นาที

3. สุ่มนิสิตออกเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้วิธีนับเลข 1 ถึง 4 แล้วให้นิสิตแต่ละกลุ่มตามผู้ร่วมวิจัยไปยังแต่ละห้องที่จัดเตรียมไว้

4. ผู้วิจัยจะเป็นผู้อธิบายถึงวิธีการทำการวิจัยให้แต่ละกลุ่มฟังด้วยตัวเอง โดยเงื่อนไขการทดลองที่ 1 จะให้ผู้วัดทัศนคติ เรื่องการเสนอความน่ากลัว ใช้เวลาประมาณ 3 นาที และการให้คำแนะนำอย่างละเอียด ใช้เวลาประมาณ 8 นาที หลังจากนั้นจึงแจกเอกสารแผ่นพับเรื่องโรคมะเร็งเต้านม และเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ให้อ่านและแจกแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพ แบบวัดความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเอง แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองและโรคมะเร็งเต้านม พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีการตอบแบบวัดและเปิดโอกาสที่นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย หากไม่เข้าใจ ก่อนลงมือตอบ เมื่อเข้าใจแล้วจึงลงมือทำแบบวัดใช้เวลาทำประมาณ 10 นาที

เงื่อนไขการทดลองที่ 2 จะให้ผู้วัดทัศนคติ เรื่องการให้คำแนะนำอย่างละเอียด ใช้เวลาประมาณ 8 นาที หลังจากนั้นก็แจกเอกสารแผ่นพับและดำเนินการให้ตอบแบบวัดเช่นเดียวกับเงื่อนไขการทดลองที่ 1

เงื่อนไขการทดลองที่ 3 จะได้รับเอกสารแผ่นพับเรื่องโรคมะเร็งเต้านม และเรื่องวิธีการตรวจเต้านมด้วยตนเองให้อ่าน แล้วให้ตอบแบบวัดเช่นเดียวกับเงื่อนไขการทดลองที่ 1

เงื่อนไขควบคุม จะได้รับเพียงแบบวัดและอธิบายถึงวิธีการตอบแบบวัด เมื่อนักศึกษาเข้าใจก็ให้ลงมือทำแบบวัด โดยจะไม่ได้รับเอกสารแผ่นพับ หรือชมวีดิทัศน์เลย

5. หลังจากการทดลองผ่านไป 4 อาทิตย์ จะให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพ ความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเอง ความรู้และการตรวจเต้านมด้วยตนเองใน 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลได้ครบตามต้องการแล้ว ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอช (SPSS*) กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีขั้นตอนการคำนวณดังนี้

1. ใช้การแจกแจงความถี่เป็นร้อยละของข้อมูลทั่วไป
2. หามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความเชื่อด้านสุขภาพ ความตั้งใจที่จะตรวจเต้านมด้วยตนเอง ความรู้ และการตรวจเต้านมด้วยตนเองของแต่ละเงื่อนไขการทดลอง

3. ทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

(Pearson product moment correlation coefficient)

4. ทดสอบสมมติฐานที่ 2.1 ถึง 2.6 3.1 ถึง 3.7 และ 4 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเงื่อนไขการทดลองด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe') เนื่องจากจำนวนคนในแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน และในกรณีที่ค่าความแปรปรวนของคะแนนตัวแปรใด ๆ ของกลุ่มที่เปรียบเทียบมีลักษณะวิธพันธ์ของความแปรปรวน (Heterogeneity of Variance) จะปรับค่า F วิกฤต (F critical) ใหม่ว่า $F(1 - \alpha)_{K - 1, N - K}$ เป็น $(1 - \alpha)^{1/k} - 1$ แทน เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น